

Fleksibilitet - en fælles udfordring i sundhedsvæsenet

Det danske sundhedsvæsen er underfinansieret og underbemandet, og den demografiske udvikling og udviklingen i sygdomsmønstre presser sundhedsvæsenet. Dertil kommer nye behandlinger og ny teknologi, der redder og forbedrer liv, og som befolkningen med rette forventer implementeret i det offentlige sundhedsvæsen. Spændet mellem opgaver og ressourcer bliver større og større, og udviklingen peger frem mod en uholdbar situation. Vi står i fællesskab over for en stor udfordring, der længe har været i spil, og som er tiltagende.

Den manglende tilførsel af tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at imødekomme udviklingen har resulteret i et fortsat stigende pres på sundhedsprofessionelle, som løser markant flere opgaver end tidligere. Ikke mindst på sygeplejersker, som tæller næsten halvdelen af sygehuspersonalet og udfylder en central rolle i kommuner, almen praksis mv.

Sygeplejersker står helt i front, når patienter og pårørende møder sundhedsvæsenet med stigende krav. På trods af et underfinansieret sundhedsvæsen med tilhørende undernormering formår vi at opretholde en stor tillid hos danskerne til vores fag og virke. Sygeplejersker er blevet bolværket, der med en til stadighed stigende effektivitet og fleksibilitet sikrer danskerne sundhed og tryghed.

Hvordan kan vi arbejde for, at tilliden til vores fag og virke opretholdes, når øget pres på effektivitet og fleksibilitet ikke længere kan eller skal lukke hullet mellem opgaver og ressourcer?

Ny virkelighed – det samme svar

Foråret 2020 blev en omvæltning for sundhedsvæsenet. Covid-19 satte på én og samme tid farten op og bremsede sundhedsvæsenets indsats for danskernes sundhed. Sundhedsvæsenets håndtering af pandemien bar Danmark sikkert igennem den første akutte fase og skubbede samtidig udskudte behandlinger foran sig. Dertil kommer opretholdelsen af beredskab til fortsat håndtering af Covid-19. Begge dele skal løses sideløbende med driften i et i forvejen presset sundhedsvæsen.

I den akutte fase med håndtering af Covid-19 var det igen sundhedspersonalets fleksibilitet, der sikrede sundhedsvæsenets indsats for danskernes sundhed. Sygeplejersker blev flyttet fra deres sædvanlige arbejdsområde til arbejdet med patienter med Covid-19. Det er en vanskelig og krævende opgave, der kræver oplæring og reel kompetenceudvikling. I en krisetid kan man meget, og vi er med rette blevet hyldet som hverdagshelte. Men det er kun i tegneserier, at et moderne samfunds udfordringer skal løses af helte. Udfordringer skal løses af medarbejdere, som kan agere inden for rimelige rammer, der giver plads til at udfolde den for patienten fornødne faglighed.

Hvilke krav kan vi stille til rammerne for fleksibilitet, så sygeplejersker også i krisetid har et fagligt råderum og kan levere faglig kvalitet?

Fleksibilitet som universalmiddel?

Fleksibilitet kan betyde spændende nye muligheder og være et effektivt middel til opgaveløsning, når det anvendes i en gensidig god relation mellem arbejdsgiver og -tager, hvor der er respekt for både den enkelte og kollektivet i arbejdstilrettelæggelsen, og når det er foreneligt med den lokale normering og den sygeplejefaglige ydelse.

Men fleksibilitet kan også udfordre den enkelte, arbejdslivet og sammenhængen mellem arbejds- og privatliv. Og forflytningen af sygeplejersker til nye afdelinger, nye specialer, nye kolleger og ny ledelse kan resultere i en afspecialisering med tab af fagviden, som underminerer den sygeplejefaglige kvalitet.

Desværre ser vi, at et øget pres på fleksibiliteten uden den nødvendige hensyntagen til medarbejdere og faglighed er blevet et universalmiddel mod sundhedsvæsenets udfordringer i både den ordinære drift og i krisetid. Men det er en kortsigtet løsning, som hverken tjener ledelse, sundhedspersonale eller patienter, borgere og pårørende. Det har konsekvenser for ledelsens mulighed for at tiltrække og fastholde arbejdskraft, konsekvenser for medarbejdernes arbejdsvilkår og ikke mindst konsekvenser for kvaliteten af de sundhedsydelser, som borgerne tilbydes. Tre sider af samme sag.

Hvordan kan vi arbejde for, at fleksibilitet bliver bæredygtigt i forhold til faglighed og balance mellem arbejdsliv og fritid? Og hvordan kan vi agere i fællesskab, når fleksibilitet bliver en barriere herfor?

Bliv og forbliv sygeplejerske

Den rette sygeplejerske-patient ratio har afgørende betydning for faglig kvalitet og dermed for patienternes helbred og forløb. Det sparer både liv og penge, når sygeplejerske-patient ratioen forbedres. Det er kendt - og forskningsbaseret - viden.

Et reduceret pres på arbejdsmængden er ikke kun godt for patienten. Det giver også større arbejdsglæde, færre udbrændte sygeplejersker og færre, der får lyst til at forlade faget - igen med betydning for kvaliteten. Covid-19 viste os et glimt af de muligheder, der ligger i et arbejdsmiljø med øget kvalitet for ikke bare patienter men også for medarbejdere.

Et forbedret arbejdsmiljø er et nødvendigt skridt, hvis den nationale ambition om flere sygeplejersker skal lykkes. Dertil kommer behovet for bedre rekruttering, tilpasset uddannelse, ordentlige introduktionsforløb, gode muligheder for kompetenceudvikling og ikke mindst en fair værdisættelse af vores sygeplejefaglige indsats.

Hvordan kan vi påvirke, at den rette fleksibilitet implementeres, så det fortsat er attraktivt at uddanne sig som sygeplejerske og attraktivt at forblive sygeplejerske?

Vi kan meget mere end Covid-19

Det stigende pres på sundhedsvæsenet var også aktuelt på vores seneste generalforsamling i 2018. Og det er det også på den næste. Hvis sundhedsvæsenet skal forblive en attraktiv arbejdsplads, skal der investeres i normeringer og arbejdsvilkår. Det er den eneste farbare vej, hvis vi fortsat skal kunne bidrage sygeplejefagligt på højt niveau i et velfungerende og effektivt sundhedsvæsen, hvor der er fagligt råderum og faglig kvalitet til gavn for patienter, pårørende og borgere. Det er fundamentet i et stærkt offentligt sundhedsvæsen, som ikke alene kan overkomme Covid-19, men også kan håndtere de udfordringer, som vi med et underfinansieret sundhedsvæsen har skubbet foran os i mere end et årti.

Hvordan kan vi yde indflydelse på, at der investeres tilstrækkeligt i normeringer og arbejdsvilkår til at opretholde et højt sygeplejefagligt niveau?

Dét vil vi sammen

Viljen til at påvirke eget handlerum og ønsket om faglig dialog er vigtigt for sygeplejersker. Det er i dialogen i hverdagen, vi finder de nødvendige muligheder, og det er i samarbejdet og i fællesskabet, vi kan arbejde med at omsætte det til bæredygtig praksis. Vi skal alle - individ, arbejdsplads og kreds - tage ansvar og forpligtige os til en både individuel og kollektiv indsats for, at den sygeplejefaglige kvalitet og sygeplejerskers arbejdsliv ikke undermineres af et ensidigt syn på fleksibilitet.

Det indstilles derfor til generalforsamlingen, at Kreds Midtjylland i det fortsatte arbejde for sikring af sygeplejefaglig kvalitet i sundhedsvæsenet diskuterer, hvornår, hvor og hvordan fleksibilitet kan og ikke kan bidrage til udvikling af sygeplejen og til sygeplejerskers arbejdsliv - både i hverdag og i krise.